

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЦИФРОВІЗАЦІЇ В ПОДАТКОВІЙ СФЕРІ

ОЛЕНА, БУРАШНІКОВА¹

Анотація

Актуальність теми дослідження у тому що сучасний світ зазнає серйозних змін, небачених за століття, серед яких цифрові технології є важливою змінною. Такі технології, як Інтернет, великі дані, хмарні обчислення, штучний інтелект і блокчейн, прискорюють інновації та все більше інтегруються в усі сфери економічного розвитку. Оподаткування відіграє фундаментальну, опорну та гарантійну роль у національному управлінні, а податкова робота глибоко інтегрована в усі аспекти економіки та суспільства. Щоб адаптуватися до нового витка технологічної революції, сприяння цифровій трансформації стало основною тенденцією у сфері міжнародного оподаткування. **Метою статті** є теоретичні і практичні аспекти вивчення міжнародного досвіду цифровізації у податковій сфері як реалізації нової моделі розвитку цифрової модернізації. **Об'єкт дослідження** – цифровізація у податковій сфері як складний соціальний, економічний феномен і процес. **Предмет дослідження** – міжнародний досвід цифровізації у податковій сфері як реалізація нової моделі розвитку цифрової модернізації. **Методологія** – методи системного аналізу і синтезу, інституційного, кроскультурного аналізу, загальнофілософські – аналізу і синтезу, узагальнення, порівняльного, історичного і логічного. **Результат дослідження.** 1. Досліджено цифровізацію у податковій сфері як складний соціальний, економічний феномен і процес. 2. З'ясовано вплив цифрової економіки на міжнародні правила оподаткування. 3. Визначено поглиблення збору податків та реформу управління як реалізацію нової концепції розвитку цифровізації. 4. Сформульовано зміст концепції трансформації податкової системи як рушійної сили цифрової економіки. 5. Виявлено умови формування моделі сучасного управління податкового законодавства у високорозвинених країнах світу як стандарт цифрового прогресу. 6. Здійснено аналіз тенденцій розвитку корпоративного оподаткування. 7. Розкрити суть цифрового податку як чинника ефективності реформи податкової системи в епоху цифрової економіки. Наукова новизна та практичне значення дослідження у тому, що вперше узагальнено великий масив інформації щодо міжнародного досвіду цифровізації у податковій сфері як реалізацію нової моделі розвитку цифрової модернізації.

Ключові слова: податкова цифровізація, цифровий податок, цифрова економіка, міжнародне оподаткування, цифрова система збору податків.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Для громадян у всьому світі сплата податків є однією з найбільш трудомістких взаємодій з державними відомствами. Для багатьох податкових органів покращення дотримання податкового законодавства та збір відповідних податків є необхідними для фінансування суспільних благ і послуг. Ось чому податкові служби трансформують і автоматизують свої системи. Запровадження технологій може зробити податкову реформу успішною та стійкою, забезпечити належне оподаткування цифрової економіки та зменшити перешкоди для дотримання законодавства. Масове впровадження цифрової комерції, викликане пандемією COVID-19, зробило цей перехід ще більш актуальним для податкових органів. Загалом очікується, що обсяг глобальних даних, що надходять від

постачальників мобільних платежів, електронних касових апаратів, онлайн-ринків та інших цифрових джерел, зростає, у зв'язку з чим необхідно вивчати стратегії цифрових трансформацій управління системи податкової служби у контексті міжнародного досвіду (Бурашнікова, 2022).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття

Протягом усієї історії людства збір податків завжди значною мірою покладався на технології. Сьогодні останні досягнення у цифровізації економічної діяльності принесли безпрецедентні виклики та можливості для адміністрування податків. Століттями податкові органи намагалися використовувати передові технологічні досягнення для більш справедливого збору податків з населення. З поточною цифровою трансформацією економіки також є багато можливостей, якими податківці можуть безпосередньо скористатися. Головна проблема – це перехід від фізичних документів до електронних. Системи збору податків структуровані навколо даних, що значною мірою поклада-

Corresponding author:

¹ Y. M. Potebnya Engineering Education and Scientific Institute of Zaporizhzhia National University (Zaporizhzhia, Ukraine)
E-mail: burasnikoval@gmail.com
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-0806-1767>

ються на обробку паперових документів. З початку ХХІ століття основа податкового адміністрування почала переходити до електронних записів, ця динаміка стала більш поширеною у сфері бізнесу. Зростає впровадження безготівкових платежів (через мобільні телефони та інші мобільні інструменти) сприяє цифровій трансформації. Такі платежі легко перевіряються податковими органами та часто залишають електронний слід, який можна перевірити. Цифровізація полегшує повсякденну роботу державних відомств, оскільки зменшує адміністративний тягар і дає чиновникам більше часу, щоб зосередитися на діяльності податкового реформування. Крім того, цифровізація дозволяє податковим органам оптимізувати процеси та зменшити навантаження на платників податків щодо дотримання законодавства. Цифрова трансформація також була зумовлена швидким зростанням електронної комерції. Очікується, що у країнах високотехнологічного світу з 2020 по 2025 рік електронна комерція зросте на 24%, що зробить її дедалі важливішою складовою податкової бази (Voronkova, Nikitenko et al., 2022).

Аналіз останніх досліджень і публікацій, з яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор

Автором вивчено зарубіжний досвід у країнах ЄС, США, Китаю, Південної Кореї та інших, що знайшло своє відображення у ряді публікацій, у яких започатковані цифрові трансформації, модернізації, реформи, які відбулися у передових країнах високотехнологічного світу, та допомогли у розробці подальшої розробки концепції цифрових трансформацій управління системи податкової служби». Це такі роботи, як: «Стратегія цифрових трансформацій управління системи податкової служби: теорія і сучасна практика», Токуо, Япон. 2022. Р. 410–419; Бурашнікова, О. С., & Воронкова, В. Г. «Зарубіжний досвід цифровізації податкової служби у країнах ЄС» (Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції за участю молодих науковців «Актуальні питання сталого науково-технічного та соціально-економічного розвитку регіонів України». Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2022. С. 97–100; Бурашнікова, Олена «Стратегія цифрових трансформацій управління системи податкової служби» (Цифрова трансформація соціоекономічних, управлінських та освітніх систем сучасного суспільства. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 23–24 листопада 2022 року. Львів : Liga-Pres, 2022. С. 35–42); Мар'єнко, В. Ю., Бураш-

нікова, О. С., & Грамчук, М. О. «Технології інформаційного забезпечення менеджменту як нового наукового напрямку ХХІ століття» (ХІ наукова конференція «Наукові підсумки 2022 року». Збірка наукових праць. Харків : Технологічний центр, 2022. С. 66; Бурашнікова О. С., & Воронкова В. Г. «Цифрові технології медицини у країнах ЄС» (IV Міжнародна науково-практична конференція «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» 23–24 лютого 2023 року. Запоріжжя : ЗДМУ, 2023).

Мета та формування цілей статті (постановка завдання)

Метою статті є теоретичні і практичні аспекти вивчення міжнародного досвіду цифровізації у податковій сфері як реалізації нової моделі розвитку цифрової модернізації. **Завдання дослідження:** 1) дослідити цифровізацію у податковій сфері як складний соціальний, економічний феномен і процес; 2) з'ясувати вплив цифрової економіки на міжнародні правила оподаткування; 3) визначити поглиблення збору податків та реформу управління як реалізацію нової концепції розвитку цифровізації; 4) сформулювати зміст концепції трансформації податкової системи як рушійної сили цифрової економіки; 5) виявити умови формування моделі сучасного управління податкового законодавства у високорозвинених країнах світу як стандарт цифрового прогресу; 6) дати аналіз тенденцій розвитку корпоративного оподаткування; 7) розкрити суть цифрового податку як чинника ефективності реформи податкової системи в епоху цифрової економіки. **Об'єкт дослідження** – цифровізація у податковій сфері як складний соціальний, економічний феномен і процес. **Предмет дослідження** – міжнародний досвід цифровізації у податковій сфері як реалізація нової моделі розвитку цифрової модернізації. **Методологія** – методи системного аналізу і синтезу, інституційного, кроскультурного аналізу, загальнофілософські – аналізу і синтезу, узагальнення, порівняльного, історичного і логічного, що допомогли проаналізувати таку складну сферу, як управління податковою сферою у контексті стратегій цифрового реформування.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів

1. Цифровізація у податковій сфері як складний соціальний, економічний феномен і процес.

Із запровадженням вищезазначених змін сфера оподаткування, ймовірно, матиме зовсім

інший вигляд у майбутньому: 1. Податкові органи матимуть доступ до зашифрованих розподілених облікових книг, які дозволять безперешкодно збирати інформацію у режимі реального часу без необхідності зберігати великі обсяги даних платників податків. 2. Рішення податкових органів дедалі більше підтримуватиметься та доповнюватиметься штучним інтелектом, але податкові системи потребуватимуть уважного моніторингу. 3. Податкові органи стануть сховищем все більшої кількості державних даних, що зробить їх центральною ланкою у процесі формування економічної політики, переглядаючи економічні операції та допомагаючи відповідним податковим органам робити точніші прогнози. 4. Податкові системи можуть стати більш зручними для користувачів: супутні послуги можуть включати попереднє заповнення форм відшкодування податку, самообслуговування платника податків та подання особистої інформації, обмін інформацією з банками для прискорення процесів затвердження кредиту та відповіді на запити дослідників і місцевих громад щодо захисту конфіденційності податкової інформації. 5. Податкова служба повинна спростити інтерфейс для спілкування платників податків і податкових службовців.

2. Вплив цифрової економіки на міжнародні правила оподаткування

Цифрова природа податкової служби, труднощі нових форм інтегрованого розвитку та оцінювання цінності даних висунули більш високі вимоги до управління збором податків, виявляючи проблеми з податковими органами у різних країнах. Визначити платника податків стає все складніше, межі об'єктів оподаткування розмиті, проблема розмивання та втрати бази оподаткування стає дедалі гострішою. Країни ведуть запеклу гру щодо того, як стягувати цифрові податки, пропагуючи тарифи на електронну передачу та податки на цифрові послуги. Сполучені Штати є основним представником щодо питання податку на цифрові послуги і багато вчених цифрової економіки наголошують що електронна передача не вплине на право стягувати внутрішні податки та відповідні збори, тобто реалізувати право стягувати податок на цифрові послуги. Масштаби трансграничної цифрової економіки розширюються, податковий суверенітет та інтереси різних країн сильно страждають. Збільшення податку, включаючи податок на цифрові послуги, цифровий

податок на дохід тощо культивуються у багатьох країнах, таких, як Австралія, Канада, Чилі та інші 87 країни ввели непрямі податки на цифрову економіку шляхом перегляду податку на додану вартість і податку на споживання. Міжнародні організації шукають глобальні консенсусні рішення щодо податкових проблем цифровізації економіки. Надходження від автоматизованих цифрових послуг – це платежі за послуги, які потребують лише обмеженого персоналу від постачальника послуг і надаються через Інтернет або подібні електронні мережі (Мар'єнко, Бурашнікова, & Грамчук, 2022). Організація Об'єднаних Націй надає державам-членам технічну можливість для збору та управління цифровими податками, дозволяючи державам-членам досягти консенсусу щодо управління цифровими податками шляхом двосторонніх переговорів. Тисячі компаній у всьому світі будуть зобов'язані сплачувати податки за глобальною мінімальною податковою ставкою 15 % або вище, що вплине на ланцюжок поставок і структуру групи транснаціональних компаній (Бурашнікова, & Воронкова, 2023).

3. Поглиблення збору податків та реформа управління як реалізація нової концепції розвитку цифровізації

Поглиблення збору податків та реформа управління є системним проектом із сильним політичним характером, широким охопленням та великим впливом, що зосереджується на досягненні нового етапу розвитку, реалізації нових моделей розвитку, поглибленні реформи системи збору податків, що зосереджені на розбудові системи, орієнтованої на платника податків. Інтелектуальне оподаткування з високоінтегрованими функціями, високою ефективністю безпеки та високою ефективністю додатків, що керується великими даними оподаткування, сприяє точному правозастосуванню, високоякісному обслуговуванню, чіткому нагляду та щирому спільному управлінню. Цифрова модернізація та інтелектуальна трансформація є не лише необхідними передумовами та основною гарантією реалізації загальної мети збору податків та реформування управління. Завдяки повному надходженню внутрішніх даних і поглибленню додатків для обміну великими даними, формування податкових великих даних, які об'єднують внутрішні та зовнішні дані, пов'язані з податками та зборами. Управління податковою сферою забезпе-

чує інтелектуальну підтримку та підтримку платформи. Удосконалення оподаткування відповідно до закону належним чином регулює відносини між жорстким правоохоронним і гнучким управлінням, постійно вдосконалює точність податкового законодавства. Для цього слід формувати та зміцнювати інтегроване цифрове мислення. Завдання податкових служб у передових країнах світу направлене на те, щоб посилити концепцію системи, координувати планування та глибоку інтеграцію цифрового оподаткування, правоохоронних органів і нагляду в різних сферах, сприяти прориву збору та управління податками; докласти зусиль для подолання головних причин труднощів, щоб сприяти трансформації податкового управління від традиційного екстенсивного до вдосконаленого, заснованого на досвіді та базованого на даних. Головне – це сформувати цифрове мислення, а коли виникнуть проблеми, використовувати «Інтернет +» і рішення для великих даних, зміцнити загальне планування та взяти ініціативу та відповідальність, координувати загальну концепцію (Буhaучук, Nikitenko, Voronkova, та ін., 2022).

4. Зміст концепції трансформації податкової системи як рушійної сили цифрової економіки

У зв'язку з вирішенням вище поставлених завдань слід створити концепцію трансформації податкової системи як рушійної сили цифрової економіки, яка сприяє комплексній розбудові з численними проривами. Управління податковою сферою необхідне для того, щоб координувати специфікації операцій збору та управління, просувати тривимірну модель управління «базове управління + управління податками + професійне управління», щоб допоможе сформувати модель управління оподаткуванням. З точки зору цифрової трансформації, слід створити більш зручну та інтегровану цифрову робочу платформу, реалізувати збір інформації про корпоративні податки та збори, забезпечити відображення даних для сприяння бізнес-обробки та забезпечити ефективно, точно та наукове прийняття рішень. У податковій сфері потрібні реформи та інновації упровадження нових технологій, для чого розширити сферу їх застосування зокрема таких, як штучний інтелект, роботизована автоматизація процесів, блокчейн, інноваційна інтеграція передових технологій і податкових стратегій, включаючи застосування штучного інтелекту в роботі податкових підприємств, таких як аудит,

запобігання та контроль ризиків, управління рахунками-фактурами. Слід сприяти координації онлайн-податкової служби з електронним податковим бюро та спеціальними службами прямого оподаткування для підприємств. Щоб глибше вивчити вплив цифрового збору податків і змін у реформі управління платників податків, необхідно узагальнити досвід попередньої побудови у зарубіжних країнах, створити мету «використання даних для регулювання оподаткування» на підприємствах, вивчити методологію цифрової реконструкції корпоративного податкового менеджменту та його подальшого упровадження (Voronkova, Nikitenko, & Metelenko, 2022). Завдяки передовим дослідженням і обміну практичним досвідом експертів проводяться глибокі дискусії з найактуальніших і найбільш критичних питань у цій галузі з метою надання допомоги цифровій трансформації. Наприклад, провідний механізм збору та управління податками у Китаї зводиться до концепції: 1) розвиток та вплив цифровізації збору та управління податками; 2) формування плану побудови цифровізації управління податками підприємств; 3) дослідження реформи збору та управління податками та розвитку податкової цифровізації; 4) розвиток податкового менеджменту великих даних; 5) упровадження моделей та шляхів цифрової модернізації управління корпоративним оподаткуванням; 6) упровадження цифрового управління оподаткуванням та ризиками для великих підприємств; 7) цифрова побудова податкового менеджменту для великих підприємств. Головна мета концепції – сприяння цифровій трансформації управління корпоративним оподаткуванням, включаючи ключові питання планування, дизайну продукту, інтеграції галузевих технологій, розробки проєкту, організаційної трансформації тощо. Податковим адміністраціям необхідно ретельно оцінити місце середовища, а також багато інших факторів місцевої економіки, перш ніж виділяти значні ресурси для впровадження ініціатив. Бачення «безперебійного» податкового адміністрування продовжує розвиватися, – відмічається у статті «Зарубіжний досвід цифровізації податкової служби у країнах ЄС» (Бурашнікова, & Воронкова, 2022). Спостерігаючи за практикою податкових відомств у різних країнах щодо сприяння цифровій трансформації слід відмітити, що стратегічне планування не досягається відразу, воно пройшло процес безперервної еволюції та оновлення. Зокрема, його можна розділити на два типи:

формування спеціальної стратегії цифрової трансформації та прийняття її як підстратегії загальної стратегії. Однією з цілей цієї стратегії є посилення застосування податкових даних у процесі прийняття рішень у контексті податкового менеджменту, посилення внутрішнього контролю шляхом оптимізації сучасної системи управління податковими даними, контроль ризиків даних за допомогою звітності, підвищення ефективності податкового менеджменту, ефективність і безпека (Voronkova, Nikitenko, Bilohur, та ін., 2022).

5. Формування моделі сучасного управління податкового законодавства у високорозвинених країнах світу як стандарт цифрового прогресу

Наразі більшість країн використовують модель зрілості цифрової трансформації Форуму податкової адміністрації (FTA) Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) як еталонний стандарт для розгляду прогресу податкової цифрової трансформації. Модель, очолювана Управлінням внутрішніх доходів Сінгапуру та спільно розроблена податковими органами Канади, Данії, Фінляндії, Норвегії, має на меті допомогти країнам удосконалити рівень цифрової трансформації за допомогою самооцінки. Модель зрілості цифрової трансформації додатково уточнює план дій зі збору податків і управління 3.0 з 13 конкретних показників, формулює п'ять рівнів зрілості: 1) початкового рівня; 2) оновленого рівня; 3) встановленого рівня; 4) провідного рівня; 5) відмінного рівня. Наразі у світі існує кілька методів оцінки цифрової трансформації оподаткування: 1) інструмент оцінки зрілості податкових департаментів, який розробляє МВФ та виявляє цифрову зрілість і надає рекомендації щодо пріоритетів на кожному рівні; 2) агентство внутрішніх доходів Нової Зеландії всебічно оцінює та контролює процес цифрової трансформації за допомогою низки моделей розвитку бізнесу. Модель оцінки МВФ і Податкового управління Нової Зеландії розглядається як «зверху вниз», а метод FTA – «знизу вгору», які вимірюють ступінь цифрової трансформації збору податків та управління ними з різних точок зору. Міжнародні експерти вважають, що об'єктивніше використовувати декілька методів оцінки, можна проводити порівняльний аналіз і комплексне застосування різних моделей (Voronkova, Zvezdova, та ін., 2022).

Як свідчить аналіз, наразі сучасне управління податкового законодавства поступово еволюціо-

нувало від традиційного емпіричного правозастосування до використання психології, поведінкової економіки та інших дисциплін для вивчення психології, поведінки та прийняття рішень платниками податків, до використання інформаційних технологій та допомоги в управлінні дотримання податкового законодавства. Останніми роками теорія поведінкового аналізу була застосована у сфері збору податків і податкових послуг. Податкові органи у деяких країнах для кращого розуміння факторів, які впливають на поведінку платників податків, використовують нові науково обґрунтовані методи, як доповнення до традиційних методів втручання та штрафних санкцій, тим самим збільшуючи вплив податкових перевірок, покращуючи дотримання податкового законодавства. Управління доходів Канади провело аналітичний експеримент щодо стягнення податкової заборгованості та виявило, що порівняно зі стандартними листами про стягнення податків, раціональне використання позитивних формулювань, таких як «Більшість платників податків сплатили податки вчасно», і негативних формулювань, таких як «Ви один із небагатьох платників податків, які не сплатили податки вчасно». Управління внутрішніх доходів Малайзії використовує аналіз даних і поведінки для підвищення ефективності податкової управління заборгованістю. Система аналізу управління аналізує такі дані, як тривалість податкової заборгованості, масштаб, характер, поведінку платників податків у попередній сплаті податків і реакцію на заходи втручання, а потім вибирає найкращий режим дії щодо повернення податків. Податкова служба США використовує елементи аналізу поведінки, включаючи візуальні зображення, графіку, соціальні норми, кольори, спонукальну мову, переробили повідомлення про дотримання податкового законодавства, штрафи для платників податків (Cherem, Voronkova, та ін., 2022).

6. Тенденції розвитку корпоративного оподаткування

Оцифрування податків підприємств має реагувати на всі зміни, зміни в різних моделях збору податків та управління у формі оцифрування корпоративних податків або тенденцій. Ключовим питанням оцифрування корпоративного оподаткування є трансформація, в основі якої досягнення цілей корпоративного управління податками через цифровізацію. Поява тенденції цифрової економіки, яка змушує підприємство реагувати на управління податками,

стикатися з цифровою трансформацією. З іншого боку, відбувається зміна внутрішнього попиту – для підвищення рівня податкового менеджменту підприємств, для зниження податкових витрат, підвищення ефективності та зниження податкових ризиків підприємствам потрібні нові методи та засоби управління. З розвитком інформаційних технологій і оцифруванням корпоративного оподаткування, можна задовольнити потреби підприємств у подальшому вдосконаленні рівня корпоративного управління, особливо управління податками та фіскального та податкового рівня. Цифровізація корпоративного оподаткування є неминучою тенденцією. Зараз багато підприємств, консалтингових агентств і виробників програмного забезпечення вивчають можливість цифровізації корпоративного оподаткування. Зокрема, з технічної точки зору технологія UFIDA поєднується з деякими новими технологіями, завдяки чому цифровізація податків поступово трансформується від чистої цифровізації до інтелектуальної. У сфері управління податками на підприємстві прогнозування корпоративних податків спирається на оцифрування податків. Електронні спеціальні рахунки-фактури є носієм бізнесу та фінансів. Цифровізація є стратегічним ресурсом та рушійною силою на підприємстві, але те, чи пошириться сама цифровізація на сферу оподаткування, залежить від того, чи надає підприємство великого значення податковій роботі, чи бажає воно впроваджувати цифровізацію у сфері оподаткування. Сама проблема оцифрування корпоративного оподаткування полягає у тому, чи готові компанії використовувати цифрові засоби для контролю податкової роботи. Проблеми, пов'язані з впровадженням оцифрування податків підприємства, включають те, чи досягло підприємство кращого планування під час оцифрування, чи має внутрішня оцифрування податків підприємства кращу базу даних. Якщо ступінь автоматизації не дуже високий, потрібне ручне втручання. Крім того, з точки зору технічної реалізації з'являється проблема, як інтегрувати зовнішні бізнес-системи та системи, пов'язані з фінансами, як зробити хорошу роботу у підключенні системи, як адаптуватися до конкретних потреб корпоративного бізнесу (Nikitenko, Voronkova, та ін., 2022).

Цифровізація сприяє постійним змінам у методах збору та управління податками. Оцифрування податків на підприємствах має справу з різними моделями збору та управління податками.

Конкретним змістом моделі збору та управління податками є макроуправління податками. Наприклад, модель збору та управління податками змінилася від початкової так званої моделі контролю спеціального комітету до моделі збору та перевірки податків, всі вони є моделями управління податками. Що стосується управління кожним типом податку, існує модель збору та управління податком на додану вартість, модель збору та управління податком на доходи фізичних осіб тощо. Оцифрування корпоративного оподаткування може автоматично генерувати податкові декларації. Сценарії застосування цифровізації оподаткування підприємства тепер охоплюють управління податковими ризиками та контроль на підприємстві. У зв'язку з цим підприємства також матимуть відповідні звернення. Податковий менеджмент має практичне значення, тому підприємства повинні надавати цифровій трансформації податкової сфери великого значення у контексті як інформатизації, так і цифровізації (Nikitenko, Ryzhova, та ін. 2022).

7. Цифровий податок як чинник ефективності реформи податкової системи в епоху цифрової економіки: суть, визначення, характеристика

Цифровий податок, тобто податок на цифрові послуги, був розроблений Європейською комісією у березні 2018 року. Менш ніж за три роки він прилучив принаймні 23 країни до законодавчої діяльності та збору, охоплюючи Європу, Азію, Океанію та Африку. Нова епідемія коронарусної пандемії вразила світову економіку і країни зіткнулися з фінансовими обмеженнями. Канада та інші країни нещодавно оголосили про плани стягувати нові цифрові податки. Цей новий тип податку, ймовірно, охопить світ. Основною метою цифрового податку є вирішення проблеми оподаткування транскордонних цифрових послуг у світі. Традиційна міжнародна податкова система стягує податки з транскордонних компаній залежно від місця реєстрації компанії, але деяким цифровим компаніям не потрібно створювати місцеве постійне представництво для надання транскордонних послуг. Ці цифрові підприємства можуть отримувати прибуток без сплати податків іншій країні. На даний момент цей тип конфлікту в основному відображено в Європі та Сполучених Штатах, оскільки великі постачальники цифрових послуг в основному знаходяться в Сполучених Штатах, але більшість споживчих поведінок, таких як послуги продуктів,

онлайн-реклама, онлайн-продажі та медіа поширюються і на інші країни. З 2019 року європейські країни на чолі з Францією неодноразово наголошували на фіскальній справедливості та введенні цифрових податків, але ці пропозиції були відкладені через тиск з боку Сполучених Штатів на підставі підвищення тарифів. Всі країни світу обговорюють цифровий податок, який можна розуміти як податкову категорію або податковий захід. У зв'язку зі стрімким розвитком цифрової економіки всі вживають нові заходи податкової реформи. Усі країни світу досліджують цей феномен і доведеться йти в ногу з відповідними темпами (Череп А. В., Воронкова В. Г., & Череп О. Г., 2022a). Стосовно того, як покращити податкову систему цифрової економіки у Китаї, багато керівників вважають, що окрім розробки системи, необхідно вдосконалити механізм збору податків та управління ними, створювати професійний персонал для збору податків та управління, а також повною мірою використовувати цифрові технології, такі як великі дані, блокчейн і штучний інтелект, посилити нагляд за цифровим оподаткуванням. По-перше, на даний момент можна розглядати збір податків для фізичних осіб у ланці споживання та розподілу, тобто розглядати збір податків у формі сплати податків покупцями, і присвятити завершення роботи збору податків шляхом сплати податки безпосередньо, коли покупці купують продукти; зменшити податок на прибуток підприємств і збільшити податок на доходи фізичних осіб. Кожна країна може розглянути можливість використання «податку з продажу» замість «податку на додану вартість». Наразі податок на додану вартість є найбільшою податковою категорією в Китаї (Череп А., Воронкова В., Череп О., 2022 b). Це податок, який стягується від усіх ланок від виробництва, розподілу до продажів і роздрібної торгівлі. Він спрямований на традиційну економіку, представлену промисловістю, щоб усунути проблему подвійного оподаткування. По-друге, з точки зору податкового нагляду, слід запозичувати нові технології для допомоги у зборі податків та управлінні ними. З розвитком цифрової економіки зросли засоби уникнення корпоративних податків, розширилися засоби податкового контролю. Нещодавно розроблені комунікаційні та інформаційні техно-

логії можуть допомогти країні збирати податки. Наприклад, великі дані на стороні платформи можуть допомогти зберегти електронні ваучери онлайн-торгівельної платформи та відстежувати особисті записи про споживання. Злагоджена робота зі збору та управління податками тристоронньої торгової платформи. По-четверте, державі необхідно вирішити питання щодо права на користування податковими надходженнями. Рациональний розподіл податкових надходжень між різними провінціями є важливою передумовою для забезпечення справедливого розвитку регіональної економіки (Cherep Alla, Voronkova Valentyna, Cherep Oleksandr, 2022). Минула політика поділу податкових юрисдикцій за місцем виробництва та реєстрації підприємств більше не підходить для нинішнього підтримання та розвитку цифрового прогресу. Тому в майбутньому також необхідно розглянути можливість розподілу збору податків на основі загального обсягу роздрібних продажів споживчих товарів, а не місцезнаходження Інтернету компаній.

Висновки

Реформа податкової системи в епоху цифрової економіки має бути перспективною, систематичною, ефективною та оперативною, що відмічається в авторській статті «Стратегія цифрових трансформацій управління системи податкової служби» (Бурашнікова, 2022). Вона повинна не лише відповідати міжнародному податковому середовищу, але й відповідати національним умовам та намагатися уникати надмірних проблем оподаткування для платників податків. Приносячи занадто високі витрати на дотримання податкового законодавства, необхідно скоординувати зв'язок із традиційною податковою системою, щоб побудувати нову модель податкової системи, яка справді адаптується до розвитку цифрової економіки. Завдяки глибокому розвитку цифрової економіки цифрова реформа є не лише проблемою, яку мають вирішити цифрові підприємства, але й загальним викликом, з яким стикаються всієї ринкової економіки. Після того, як цифровізація поступово інтегрується у розвиток підприємств, процес цифровізації створює виклики для всієї податкової системи. Традиційну систему оподаткування необхідно оновити та реформувати разом із цифровізацією.

Список використаних джерел

- Бурашнікова О. С. Стратегія цифрових трансформацій управління системи податкової служби: теорія і сучасна практика. *Science, innovations and education: problems and prospects* : the 14th International scientific and practical conference (August 25–27, 2022). CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022. P. 410–419. <https://mail.google.com/mail/u/0/?ogbl#sent/FMfcgzGqQJhDPzjSwczTRJVhgVfRDnV?projector=1&messagePartId=0.1>
- Бурашнікова О. С., Воронкова В. Г. Зарубіжний досвід цифровізації податкової служби у країнах ЄС. *Актуальні питання сталого науково-технічного та соціально-економічного розвитку регіонів України* : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції за участю молодих науковців. Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2022. С. 97–100. <https://www.znu.edu.ua/ukr/university/11929/12623/12803>
- Бурашнікова Олена. Стратегія цифрових трансформацій управління системи податкової служби. *Цифрова трансформація соціоекономічних, управлінських та освітніх систем сучасного суспільства* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 23–24 листопада 2022 року / ред.-упорядник: д. філософ. н., проф., В. Г. Воронкова. Львів : Liga-Pres, 2022. С. 35–42.
- Мар'єнко В. Ю., Бурашнікова О. С., Грамчук М. О. Технології інформаційного забезпечення менеджменту як нового наукового напрямку XXI століття. *Наукові підсумки 2022 року. Збірка наукових праць* : XI наукова конференція. Харків : Технологічний центр, 2022. С. 66. <https://entc.com.ua/uk/konferentsii/610-naukovi-pidsumky-roku>
- Бурашнікова О. С., Воронкова В. Г. Цифрові технології медицини у країнах ЄС. *Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедицинські проблеми в медицині)* : IV Міжнародна науково-практична конференція, 23–24 лютого 2023 року. Запоріжжя : ЗДМУ, 2023.
- Buhaychuk Oksana, Nikitenko Vitalina, Voronkova, Valentyna, Andriukaitiene, Regina, Malysh, Myroslava. Interaction of the digital person and society in the context of the philosophy of politics. *Cuestiones Políticas*, 2022. Volumen 40, Número 72. С. 558–572. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/37783>.
- Voronkova Valentina, Nikitenko Vitalina, Metelenko Natalya. AGILE-economy as a factor in improving the digital society. *Baltic Journal of Economic Studies*, Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022, Vol. 8. № 2. P. 51–58. <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/issue/view/113>
- Voronkova Valentyna, Nikitenko Vitalina, Bilohur Vlada, Oleksenko Roman, Butchenko Taras. The conceptualization of smart-philosophy as a post-modern project of non-linear pattern development of the XXI century (Концептуалізація smart-філософії як постмодерного проекту нелінійного розвитку XXI ст.). *Cuestiones Políticas*. Volumen 40. Número 73. 2022. P. 527–538. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/ruluz>
- Voronkova Valentyna, Zvezdova Olesia, Khmel Anastasiia, Lushahina Tetiana, Lanoviuk Liudmyla. Theoretical and practical aspects of modern politics: challenges and reformatting of the global world. (Теоретичні і практичні аспекти сучасної політики: виклики і переформатування сучасного світу). *Cuestiones políticas*, 2022. Vol. 40. № 75 (2022). P. 537–549. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/39327/44239>
- Cherep A., Voronkova V., Androsova O. Transformational changes in organizational management and human resources in the digital age. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2022. № 8 (3). 210–219. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2022-8-3-210-219>
- Nikitenko Vitalina, Voronkova Valentyna, Oleksenko Roman, Andriukaitiene Regina, Holovii Liudmyla. Education as a factor of cognitive society development in the conditions of digital transformation. *Revista de la Universidad del Zulia*. 2022. Núm. 38. Año 13. P. 680–695. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/ruluz/article/view/38736/43155>
- Nikitenko Vitalina, Ryzhova Iryna, Shapurov Olexandr, Kovalova Olha, Falko Natalia, Kozar, Yurii. Humanitarian measures to understand the problems of the physical and psychological integrity of the human personality in conditions of war. *Revista Cuestiones Políticas*. 2022. Vol. 40, № 74. P. 673–685. ppi 201502ZU4645 ISSN-Versión Impresa 0798-1406 / ISSN-Versión on line 2542-3185. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones>
- Череп А. В., Воронкова В. Г., Череп О. Г. Humanocracy as a factor of improving human resources management in organizations. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house “Helvetica”, 2022. 10 (87). С. 134–141.
- Череп А., Воронкова В., Череп О. Цифрова трансформація суспільства як необхідна умова його інноваційного розвитку. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 2. С. 68–72.
- Cherep Alla, Voronkova Valentyna, Cherep Oleksandr. Tolerance in the discourse practices of european society and business. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house “Helvetica”, 2022. 12 (89). P. 160–173.

References

- Burashnikova, O. S. (2022). The strategy of digital transformations of the management of the tax service system: theory and modern practice. The 14th International scientific and practical conference “*Science, innovations and education:*

problems and prospects” (August 25–27, 2022). CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022. <https://mail.google.com/mail/u/0/?ogbl#sent/FMfcgzGqQJhDPzjSwczTRJVhgVfRDNV?projector=1&messagePartId=0.1>

Burashnikova, O. S., Voronkova, V. H. (2022). Foreign experience of digitalization of the tax service in EU countries. Materials of the II All-Ukrainian scientific and practical conference with the participation of young scientists “*Actual issues of sustainable scientific, technical and socio-economic development of the regions of Ukraine*”. Zaporizhzhia National University. Zaporizhzhia : ZNU. 97–100. <https://www.znu.edu.ua/ukr/university/11929/12623/12803>

Burashnikova, Olena (2022). Strategy of digital transformations of the management of the tax service system. *Digital transformation of socioeconomic, management and educational systems of modern society*. Materials of the International Scientific and Practical Conference on November 23–24, 2022 / Editor-compiler: Doctor of Philosophy, Professor, V. H. Voronkova. Lviv : Liga-Pres. 35–42.

Maryenko, V. Yu., Burashnikova, O. S., & Gramchuk, M. O. (2022). Management information technology as a new scientific direction of the 21st century. XI scientific conference “*Scientific results of 2022*”. Collection of scientific works. Kharkiv : Technological Center. 66. <https://entc.com.ua/uk/konferentsii/610-naukovi-pidsumky-roku>

Burashnikova, O. S., & Voronkova, V. G. (2023) Digital technologies of medicine in EU countries. IV International scientific and practical conference “*Social-ethical and deontological problems of modern medicine (non-medical problems in medicine)*”. February 23–24, 2023. Zaporizhzhia : ZDMU.

Buhaychuk, Oksana, Nikitenko, Vitalina, Voronkova, Valentyna, Andriukaitiene, Regina, & Malys, Myroslava (2022). Interaction of the digital person and society in the context of the philosophy of politics. *Cuestiones Políticas*. Vol. 40, Número 72. 558–572. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/37783>.

Voronkova, Valentina, Nikitenko, Vitalina, & Metelenko, Natalya (2022). AGILE-economy as a factor in improving the digital society. *Baltic Journal of Economic Studies*. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022, Vol. 8. No 2. 51–58. <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/issue/view/113>

Voronkova, Valentyna, Nikitenko, Vitalina, Bilohur, Vlada, Oleksenko, Roman, Butchenko, Taras (2022). The conceptualization of smart-philosophy as a post-modern project of non-linear pattern development of the XXI century. *Cuestiones Políticas*. Vol. 40, Número 73. 527–538. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/r luz>

Cherep, A., Voronkova, V., & Androsova, O. (2022). Transformational changes in organizational management and human resources in the digital age. *Baltic Journal of Economic Studies*. 8 (3), 210–219. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2022-8-3-210-219> <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue>

Nikitenko, Vitalina, Voronkova, Valentyna, Oleksenko, Roman, Andriukaitiene, Regina, & Holovii, Liudmyla (2022) Education as a factor of cognitive society development in the conditions of digital transformation. *Revista de la universidad del Zulia*. Año 13. № 38. 680–695. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/r luz/article/view/38736/43155>

Nikitenko, Vitalina, Ryzhova, Iryna, Shapurov, Olexandr, Kovalova, Olha, Falko, Natalia, & Kozar, Yurii (2022). Humanitarian measures to understand the problems of the physical and psychological integrity of the human personality in conditions of war. *Revista Cuestiones Políticas*. Vol. 40, No 74. 673–685. ppi 201502ZU4645 ISSN-Versión Impresa 0798-1406 / ISSN-Versión on line 2542-3185. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones>

Voronkova, Valentyna, Zvezdova, Olesia, Khmel, Anastasiia, Lushahina, Tetiana, & Lanoviuk, Liudmyla (2022). Theoretical and practical aspects of modern politics: challenges and reformatting of the global world. *Cuestiones políticas*. Vol. 40. N° 75. 537–549. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/39327/44239>

Cherep, A. V., Voronkova, V. G., & Cherep, O. G. (2022). Humanocracy as a factor of improving human resources management in organizations. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house “Helvetica”. 10 (87). 134–141.

Cherep, A., Voronkova, V., & Cherep, O. (2022). Digital transformation of society as a necessary condition for its innovative development. *Theory and practice of intellectual property*. 2022. No. 2. 68–72.

Cherep, Alla, Voronkova, Valentyna, & Cherep, Oleksandr. Tolerance in the discourse practices of European society and business. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers* / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house “Helvetica”. 12 (89). 160–173.

BURASHNIKOVA, OLENA – PhD student of specialty 073 Management,
Department of Management and Administration, Y. M. Potebnya Engineering Education
and Scientific Institute of Zaporizhzhia National University (Zaporizhzhia, Ukraine)
E-mail: burasnikoval@gmail.com
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-0806-1767>

INTERNATIONAL EXPERIENCE OF DIGITALIZATION IN THE TAX FIELD

Abstract

The relevance of the research topic is that the modern world is undergoing major changes that have not been seen in centuries, and digital technologies are an important factor in this regard. Technologies such as the Internet, big data, cloud computing, artificial intelligence, and blockchain are accelerating innovation and are increasingly integrated into all areas of economic development. Taxation plays a fundamental, supportive and guaranteeing role in national governance, and tax work is deeply integrated into all aspects of the economy and society. To adapt to the new wave of the technological revolution, promoting digital transformation has become a major trend in international taxation. The purpose of the article is to study the theoretical and practical aspects of the international experience of digitalization in the tax area as an implementation of a new model of digital modernization. The object of the study is digitalization in the tax sphere as a complex social and economic phenomenon and process. The subject of the study is the international experience of digitalization in the tax sphere as the implementation of a new model of digital modernization. Methodology of the study includes methods of systematic analysis and synthesis, institutional, cross-cultural analysis, general philosophical methods of analysis and synthesis, generalization, comparative, historical and logical. Results of the study: 1. Digitalization in the tax sphere as a complex social and economic phenomenon and process is studied. 2. The impact of the digital economy on international taxation rules is determined. 3. The deepening of tax collection and governance reform as the implementation of a new concept of digitalization development are determined. 4. The content of the concept of transformation of the tax system as a driving force of the digital economy is formulated. 5. The conditions for the formation of a model of modern management of tax legislation in highly developed countries as a standard of digital progress are identified. 6. The analysis of trends in corporate taxation is carried out. 7. The essence of the digital tax as a factor in the effectiveness of tax system reform in the digital economy is revealed. The scientific novelty and practical significance of the study is that for the first time a large amount of information on international experience of digitalization in the tax sphere as the implementation of a new model of digital modernization is summarized.

Keywords: tax digitalization, digital tax, digital economy, international taxation, digital tax collection system.

© The Author(s) 2023
This is an open access article under
the Creative Commons CC BY license

Received date 07.01.2023
Accepted date 15.01.2023
Published date 07.02.2023

How to cite. Бурашнікова, Олена. Міжнародний досвід цифровізації в податковій сфері. Humanities studies: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia : Publishing house “Helvetica”, 2023. 14 (91). P. 148–157.

doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2023-14-91-17>